

שי עולמות

העלון השבועי של ישיבת "נצח מאיר" ישיבתו של הרה"ח שמעון יוסף הכהן זינפלד שליט"א

רח' הרב סלנט 7, ירושלים, טל' 050-4102044

מתלוצץ מהם. ומבואר בשיחות הר"ן (סי' קמב) בשם רבינו ז"ל שכשנופל לאדם ספיקות באמונת הבורא יתברך שמו [ח"ו], יאומר בפה מלא "אני מאמין באמונה שלימה, שהוא יחיד ראשון ואחרון". ויהי רצון שיהיה פינו מלא שירה והודיה לה'.

בברכת התורה וכטו"ם

שמעון יוסף הכהן זינפלד

התולה בזכות עצמו

וזה בחי' משחז"ל (פסחים טו:) אמר רב יהודה אמר רב כל המתיהר אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו, אם נביא הוא נבואתו מסתלקת ממנו. חכם - מהלל, דאמר מר התחיל מקנטרן בדברים וקאמר להו הלכה זו שמעתי ושכחתי. נביא - מדבורה דכתיב (שופטים ה) חדלו פרוץ בישראל חדלו עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל וגו' וכתיב עורי עורי דבורה עורי עורי דברי שיר. וזה בחי' משחז"ל (ברכות י:): א"ר יוחנן משום ר' יוסי בן זמרא כל התולה בזכות עצמו תולין לו בזכות אחרים וכו' חזקיה תלה בזכות עצמו דכתיב זכר נא את אשר התהלכתי לפניך תלו לו בזכות אחרים שנא' וגנתי אל העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי. וזה בחי' משחז"ל (סנהדרין צג.) מכדי כל מילי דעזרא, נחמין בן חכליה אמרינהו ונחמיה בן חכליה מ"ט לא איקרי סיפרא על שמי', אמר ר' ירמיה בר אבא מפני שהחזיק טובה לעצמו שנא' (נחמיה ה) זכרה לי אלקי לטובה.

וזה בחי' משחז"ל (פתיחתא דאיכא רבה, כו) עה"פ (דה"ב כד) ורוח אלקים לבשה את זכריה בן יהוידע הכהן ויעמוד מעל לעם וכי מעל ראשי העם הי' דאת אמר מעל לעם, אלא שראה עצמו גבוה מכל העם, חתן המלך, וכדן גדול, ונביא, ודיין, התחיל מדבר גדולות הה"ד ויאמר להם כה אמר אלקים למה אתם עוברים את מצות ה' ולא תצליחו כי עזבתם את ה' ויעזוב אתכם, ויקשרו עליו וירגמוהו אבן. וזה בחי' משחז"ל (עירובין יז:) שלש שנים נחלקו ב"ש וב"ה, הללו אומרים הלכה כמותנו, והללו אמרו הלכה כמותנו, יצאה בת קול ואמרה אלו ואלו דברי אלקים חיים מפני מה זכו ב"ה לקבוע הלכה כמותן - מפני שנוחין ועלובין היו, ושונין דבריהם ודברי ב"ש, ולא עוד אלא שמקדימין דברי ב"ש לדבריהן וכו' ללמדך שכל המשפיל עצמו הקב"ה מגביהו, וכל המגביה עצמו הקב"ה משפילו. ומכל הנ"ל אפשר ללמוד כמה עמוק עמוק הוא הדין אפי' על התפארות ויהרא קלה שבקלה דקה שבדקה אפי' על דבר אמיתי, כי הרי שמואל הנביא באמרו אנכי הרואה, אמר דבר אמיתי בלי שום כוונה של גאווה ח"ו, ולא עוד אלא שעסק בגמילות חסדים בזה, כי הרי שאלוהו אודות זה, ואעפ"כ היות שבעצם הלשון הנ"ל מונח בחינה דקה של התפארות הי' צריך למנוע מלהשתמש במילים הנ"ל.

(מתוך הספר "יש מאין" על ליקו"מ)

ירושלים עיה"ק תות"ב בבי"א. יום ו' עש"ק לסדר ואתחנן לכבוד ... אחדשה"ט!

בעזרת ה' אכתוב לך משהו השייך לפרשת השבוע. "וזאתחנן אל ה' בעת ההיא לאומר" (דברים ג, כג).

איתא ברבינו בחיי ואתחנן... לאמר. היתה התפילה בחיתוך שפתיים וכן (במדבר יב, יג) ויצעק משה אל ה' לאמר. ושם כתב רבינו בחיי ז"ל התפילה היתה באמירה מוחלטת, לא במחשבה, וזהו שאמרו חז"ל (ברכות לא, א) המתפלל צריך שיחתוך בשפתיו. וטעם החיתוך, כדי שיצטיירו האותיות ברוח פיו של אדם בקול ורוח ודיבור, ותעלה התפילה מצויירת ברוח לפניו יתעלה. ע"כ. וכן נפסק בשולחן ערוך (אורח חיים סי' קא, ס"ב) ז"ל לא יתפלל בלבו לבד, אלא מחתך הדברים בשפתיו ומשמיע לאזנו בלחש. וכתב בביאור הלכה ד"ה בלבו, ז"ל ובדיעבד אם התפלל בלבו - מצדד המגן אברהם דלא יצא. וכן כתב בספר נפש החיים פ"ה.

ומבואר במאמר ואתם תהיו לי ממלכת כהנים (ליקוטי מוהר"ן ח"א סי' לד, אות ג) ז"ל כי לכאורה קשה למה אנו צריכים לתפילה, והשם יתברך יודע מחשבות? אבל מחמת שהדיבור הוא כלי השפע שבהם מקבלים השפע, כמו שכתוב (דברים א) ויברך אתכם כאשר דיבר לכם, היינו לפי הדיבור - כן השפע, אם הדיבור היינו כלי השפע הוא בשלימות ובמלאה - אזי יכולין לקבל בהם רוב השפע. והדיבורים של הצדיק בודאי הוא בשלימות ובמלאה לכן יכול להמשיך השפע לישראל, עיי"ש דבריו הנעימים והנפלאים.

ועל פי פשוטו נוכל לפרש, שהדיבור מראה על רצינות כוונתו, ועל יישוב דעתו שבדבר, כי דיבור בלא להוציא ובלי חיתוך הפה לא מוגדר כדיבור אלא כמחשבה, ומחשבה אין לה כל כך תוקף, כי הרבה מחשבות חולפות בראש האדם, מהם מופרעות ביותר שאין בהם

שום יישוב הדעת כלל, הלא תראה שבשעת קטנות המוחין והקפדה, יוכל אדם באלפית שניה לקלל וללכלך "פיו" במחשבה, וכן לחשוב הרבה מחשבות אשר לא כן, ורק הדיבור עושה רשמיות ורצינות ומסקנה, והוא ממוצע בין המחשבה למעשה וכנודע. וגם הדיבור מורה על הכנעה יותר מלפני ה' כשבא לבקש תחנוניו, שהרי המדבר לפני המלך בודאי צריך לסדר דבריו מקודם, ואינו שולף דיבורים מן המותן, בלי חשיבה וסידור וסנין. ועל כן הדיבור שבתפילה מראה על מעמד אמונה בבורא עולם שמתפלל לפניו, כי פחות זה - אינו אלא מחשבה חולפת ובלתי מחייבת. וגם דיבור שיש בו אמונה - מעורר את האמונה עצמה, וכמובא בדברי רבינו ז"ל על פסוק (תהלים פט, ב) אודיע אמונתך בפי. ז"ל (ליקוטי מוהר"ן תניא סי' מד) האמונה תולה בפה של האדם, בבחינת אודיע אמונתך בפי, היינו על ידי שמדברים האמונה בפה - זהו בעצמו אמונה. וגם עיי' באים לאמונה, ומחמת זה צריך להזהר מאד מדיבורים של כפירה ואפיקורסות, אע"פ שאינו אומרם מלבו והוא

מהות הענפים

כי יש פמה וכמה שנויים בין האילנות עצמן, ובין מהות ואיכות הענפים, ובין רבוי הענפים, ובין בין הפרות, כגלן יש שנויים רבים. כי יש אילן שיש לו ענפים רבים ופרות מעטים. וכן להפך. ענפים מעטים ופרות רבים. וכן בין מהות הענפים עצמן, יש אילן שיש לו ענף אחד, אבל הוא יקר מאד. ויש שיש לו עשרה ענפים, ובלם אינם שוים רק עשרה זהובים. כן יש פמה עניים שיש להם פנים רבים ואין ידו משנת אלא וזו אחד. הינו שכל הענפים שלו הם פחותים, ואינם רק בערך זהב אחד, או שיש ענפים מעטים ופחותים. וכן להפך, יש עשיר גדול, מחמת שהענף שלו הוא יקר מאד, או שיש לו ענפים רבים ויקרים, ועם כל זה יכול להיות שלא יהיו לו רק פנים מעטים, כג"ל במשל האילנות.

(ליקו"מ טז)

מדרש

ואתחנן אל ה'. זה שאמר הכתוב, שבת וראה תחת השמש כי לא לקלים המרוץ וגו' (קהלת ט, יא). לא לקלים המרוץ, זה עשהאל, שנאמר, ועשהאל קל ברגליו כאחד הצבאים אשר בשדה (ש"ב ב יח), שהיה רץ אחרי אבנר. אמר לו אבנר, סור [לך] מאחרי (שם שם כב). והיה בטוח שהוא בורח, שהיה קל ברגליו. מה כתיב, וימאן לסור ויכהו מאחרי החנית אל החומש (שם שם נג). ולא לגבורים המלחמה, זה אבנר. כשהלך אצל דוד מה כתיב, ויטחו יואב אל תוך השער לדבר אתו בשלי ויכהו שם (אל) החומש (שם ג, כז). והיכן היתה גבורתו. הוי, לא לגבורים המלחמה. וגם לא לחכמים לחם, זה שלמה, שנאמר, ויחכם מכל האדם (מ"א ה, יא). והורידו הקדוש ברוך הוא מכסאו, והיה המלאך מזמן ומביא לו ככר לחם וקערה של גריסין בכל יום. הוי, לא לחכמים לחם. ולא לנבונים עושר, זה איוב, שנאמר, חנוני חנוני אתם רעי כי יד אלוה נגעה בי (איוב יט, כא). ולא ליודעים חן, זה יהושע. שני דברים אמר בפני רבו, ואלו הן ויען יהושע בן נון משרת משה וגו' (כמדבר יא, כח). אמר לו משה, ומי יתן כל עם ה' נביאים (שם שם כט). ואחד במעשה העגל, שנאמר, וישמע יהושע את קול העם ברעה ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה (שמות לב, יז). אמר לו משה, יהושע, עליך נשענים ובטוחים שתנחיל את הארץ, ואין אתה יודע להפריש בין קול לקול. אין קול ענות גבורה וגו' (שם שם יח). הוי, ולא ליודעים חן. דבר אחר, לא לקלים המרוץ, זה משה, שהיה מקפץ כארי במתן תורה. מה כתיב שם, ומשה עלה אל האלהים (שם יט ג), וירד משה אל העם (שם שם כה). ולא לגבורים המלחמה, זה משה, שהיה מנגח במלאכים למעלה. וכשראה עוג מלך הבשן נתיירא. לא לחכמים לחם, זה משה, שנאמר, עיר גבורים עלה חכם (משלי כא, כב). ואומר, לחם לא אכל (שמות לה, כח). ולא לנבונים עושר, זה משה, שנאמר בו, אם נא מצאתי חן בעיניך אדני ילך נא ה' בקרבנו (שם לה, ט). רב הונא שאל לשמואל, מאי דכתיב, עת ופגע יקרה את כלם (קהלת ט, יא). אמר לו, עתיד הוא שיתפלל אדם ויענה. אמר, משה אחז את התפלה, שנאמר, ואתחנן אל ה' וגו'.

(תנחומא ב)

התיקון הכללי

אברך את ה' אשר יעצני (תהלים טז, ז).
אברך את ה' - א"ת אלה אברך עם ה', כי רבינו ז"ל רצה להתעסק בעיקר עם אברכים (כאשר שמעתי מפי מו"ר ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל, והו"ד ג"כ בשש"ק ח"ב, כב) שמשם ואילך עיקר עבודת ה'. רק אברך זוכה לדבקות אמיתית עם ה', כי מקודם הוא בחינת פגום ופלא גוף. וזהו **אשר יעצני** - כי עיקר העצה וישוב הדעת מקבלים אחרי החתונה, כי בחור נימצא בעולם הדמיון. ואז עיקר הניסיונות של "חמדת הלילות" (כנודע מהמציאות ומהחיד"א זצ"ל ביטוי זה). וזהו **אף לילות** - כעין משחז"ל חכמה שב"אף" - עמדה לי (קהלת רבה ב' ט רמב"ם הלכות ת"ת פ"ג הי"ב), וזהו המלחמה של היצר בלילות והניסיונות של הלילות. א"נ "אף" מרמז על חרון אף שלא עומדים בניסיונות הנ"ל.

אברך את ה' יש עצות שבאים מה' ית' ומהתורה הקדושה (עסין דאורייתא כנודע מהוזהר הקדוש) ומצדיקי אמת, ויש עצות שהאדם הלא מתוקן נותן וחושב לעצמו, והנה בעצת ה' אשר לעולם תקום - ישנה ברכה. ואילו שאדם הולך אחר שכלו וחוכמתו ויכול ליפול לטעותים גדולים ומסוכנים, כמבואר בדיברי רבינו ז"ל (ליקו"מ ח"ב סימן יב). וסופו לסבול יסורים מהם. וזהו **אברך את ה' אשר יעצני** - כי מעצת ה' יש ברכה תמיד, ויש לברך את ה' על כך. אבל מעצות כליותיו, דהיינו עצותיו ורעיונותיו הפרטיים והחשוכים - סובל יסורים.

(מתוך הספר "שי למורא" פרוש על תה"כ)

עינכם הרואות את אשר עשה ה'

גדולים מעשי ה' דרושים לכל חפציהם שע"י נפלאות חידושי ודרושי התורה שהם דרושים לכל חפציהם בשכליות נפלאים ונוראים ונשגבים כאלה עי"ז הכל רואים כי גדולים מעשי ה'. כי כל בעלי אמת יודו ויעידו כי יד ה' עשתה זאת. כ"ש והלוחות מעשה אלקים המה וכו' וז"ש משה לא את בניכם כי עיניכם הרואות את כל מעשה ה' הגדול אשר עשה. וקאי על כל הדורות עד הסוף. היינו כי אינו מדבר עם בנים קטנים שמוחן עדיין בקטנות ולא נפקחו עיניהם לראות האמת עין בעין. כי עיניכם הרואות את כל מעשה ה' הגדול אשר עשה, כי יודע ומבין האמת שאי אפשר לבדות מלב ח"ו כל אלו הנפלאות והמעשיות והחידושים וכל הנוראות שעשה עימנו וגילה לנו מיום מתן תורה ע"י משה רבינו עד היום הזה כי אם מעשה ה' המה.

(הלכות חו"מ)

ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך

מי שרצה לטעם טעם אור הגנוז, הינו סודות התורה שיתגלה לעתיד, ירבה בהתבודדות בינו לבין קונו וידין וישפוט את עצמו על כל עסקיו ומעשיו, אם כך ראוי והגון לו לעשות ולהתנהג כך כנגד השם יתברך הגומל עמו טובות בכל עת ורגע, ויכלכל דבריו במשפט ועל הכל יבוא במשפט עם עצמו והוא בעצמו ידן וישפט את עצמו על כל עסקיו ומעשיו ובוזה יסיר מעליו כל הפחדים וינצל מיראות הנפולות, הינו שלא יירא ולא יפחד משום שר וארון וחיה רעה ולסטים ולא משום דבר שבעולם רק מהשם יתברך לבד יירא ויפחד ובוזה יעלה את היראה לשורשה, דהיינו לדעת, שיזכה לדעת שלם שידע ממי יתיירא, הינו ליראה את השם הנכבד יראת הרוממות ועי"ז יזכה להשגת התורה שבנגלה ויזכה עי"ז לשיפלות באמת ועי"ז יזכה לתפילה במסירות נפש שיבטל כל גשמיותו וישותו בשעת התפילה ויתפלל בלי שום כונת תועלת עצמו ולא יחשב לכלום את עצמו, רק יבטל כל גשמיותו ועצמיותו כאילו אינו בעולם ועי"ז יזכה להשגת סתרי תורה שהוא אור הגנוז שיתגלה לעתיד וכל זה זוכין ע"י התבודדות.

(השתפכות הנפש נב)

ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר

דהנה האדם צריך להתפלל בדבקות גדול להשם יתברך, אך אם לפעמים יש עת, שאינו יכול להתפלל בדבקות אל יאמר איני מתפלל כלל, מאחר שאינו יכול לכוון כראוי ולהתפלל בדבקות, והתפילה אינה מקובלת, וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות לה): על רבי חנינא בן דוסא שהיה מתפלל כו' אמרו לו וכו' אמר להם אם שגורה תפילתי בפי יודע אני שהוא מקובל ואם לאו יודע וכו' וזהו על דרך שאמרנו, אם בדבקות, שאז התפילה שגורה ומרוצה בפיו, מקובלת ואם לאו, חס ושלום, להפך אף על פי כן אל יאמר האדם כן, אלא יתפלל תמיד ואם לא יוכל להתפלל בדבקות כראוי יתפלל בכל כחו כי בעת שיתפלל בדבקות כראוי, אזי יעלה כל התפילות עם התפילה היא שהתפלל כראוי וזה: ואתחנן אל ה' תמיד, בין בדבקות בין שלא בדבקות בעת ההוא לאמר, הינו בעת שאזכה להתפלל בדבקות, שהוא בחינת שגורה תפילתי בפי ודינו בעת ההוא לאמר, שהדברים נאמרים ומרוצים בפיו מחמת שמתפלל בדבקות, אז יעלה כל התפילות שהתפלל עד עתה כני"ל.

(ליקו"מ מוה"ר קמא צמ)

להצלחת
ר' אברהם בן אסתר ומשפחתו
ברוחניות ובנשמויות

להערות והארות 7658704 - 052
לקבלת העלון השבועי למייל צרו קשר
במייל netzah.meir@gmail.com

לעילוי נשמות

תמונת אסתר ע"ה
נלב"ע מ"ז שבט
תנצב"ה.

נתן וצ'רנה כלאוור ע"ה
ר' רפאל בן ר' משה ז"ל

לעילוי נשמות

אורי בן ניסים ז"ל

יריב בן מניה
חזרה בתשובה שלמה